

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvántartások és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttérre 50 fillér.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfeljelenő:
STRAUSZ SÁNDOR.

Az iparfejlesztés reformjához.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, amióta a kereskedelmi miniszteriumot átvette, folyton hangoztatja, hogy az iparfejlesztési akció eredményeivel egyáltalán nincsen megelégedve és azt egészen új alapokra akarja fektetni. Az erre vonatkozó előmunkálatok már elkészültek a kereskedelmi miniszteriumban és a részletek megbeszélésére a miniszter értekezletre hívta össze a kereskedelmi és iparkamarák elnökeit és titkárait. Az összehívó körrendelet körvonalozza a miniszter terveit is. Ezek a tervek két dologban csúcsosodnak ki. Elsősorban a miniszter maga akarja meghatározni, hogy kerületenként mely iparágak érdemlik meg a támogatást. Ezért a kereskedelmi és iparkamarákra hárulna az a feladat, hogy saját kerületük életrevaló iparágait tanulmányozzák. Másodsorban ugyancsak a kereskedelmi és iparkamarák feladata volna nyilvántartani azokat az iparosokat, akik a kérdéses iparág fejlesztésére elég értelmi és anyagi garanciát nyújtanak.

Ebből az alkalomból újra felvetődik az a mindig aktuális és nemzeti fejlődésünkre legnagyobb jelentőségű kérdés, helyese-e az iparfejlesztés jelenlegi módja és milyen irányban szorulna reformra az állami iparfejlesztő politika.

E kérdés tulságosan komplikált. Sokkal inkább belenyulik a társadalom életfunkcióiba, semhogy azt kiragadva a gazdasági problémák komplexumából, egyoldalú meg-

világítás mellett röviden le lehetne tárgyalni, meg lehetne oldani. Mint a legtöbb gazdasági reformot, ezt is csak kísérleti alapon lehet tanulmányozni. A múlt példái, más nemzetek, más korszakok tapasztalatai hasznavehetetlenek; a hazai iparfejlesztésnek a hazai talajból kell fakadnia, a magyar nép faji, vérmérsékleti tulajdonságaihoz kell alkalmazkodnia s közben nem szabad megfedkeznie arról, hogy odaát a nyugaton egy évszázadok óta iparos-nemzet főnyereséjébe versenye mereszi felénk lojtotagó öklét.

Idegen példák nem alkalmazhatók a jelenlegi hazai viszonyokra. Politikai és társadalmi okok más-más módszert, sőt talán más ütemet tesznek indokoltá. Egy azonban kétségtelen: az iparfejlesztés erős kormányakciót, céltudatos, körültekintő és igen alapos munkát tesz szükségessé, mely mindenféle irányzattól menten, bizonyos állandósággal, előre megrajzolt tervszel alapján egyengesse az iparfejlesztés útját.

Fontos továbbá, hogy az iparfejlesztésben társadalom és állam valjuttve dolgozzanak.

Volna végre még egy hatalmas tényezője a magyar iparfejlesztésnek: a magyar pénzügytelék. A pénzügyi politika ezer és ezer szállal érintkezik az iparfejlesztés kérdéseivel. A hitelnyújtás, a finanszálás ügyletei létfeltételei lehetnek a sikeres iparosodásnak. A tőkekoncentráció korában a pénzügytelék jóakaró, méltányos és sok tekintetben altruisztikus felfogásától, politikájától függ a magyar iparfejlesztés akciójának a sikere.

Úgy véljük, hogy mikor az iparfejlesztés

nagy kérdéseinek tárgyalásánál a kormány megtalálta az érintkezést a félhivatalos s az élellet szorosabb kapcsolatban álló kereskedelmi és iparkamarákkal, ez a lépés máris nexust teremtett az ipari érdekeltség és a kereskedelmi miniszterium között. Éa nexus fejlesztendő és ápolandó lenne, hiszen a személyes érintkezés sok hasznos újításnak lehet a rugója.

De ez csak az első lépés! Ha az iparfejlesztés ügyét be akarjuk vinni a köztudatba, ha nevelőleg akarunk hatni azoknak a közértekeknek a vezetőségére, melyek ma ugyszólván passzive szemlélik a kormány munkáját: még tovább kell mennünk és bele kell vonnunk a kérdés tárgyalásába városainkat, községeinket, sőt pénzügyi köreink táborukat is.

Gazdaköri gyűlés.

A Csáktornya vidéki Gazdakör f. hó 30-án Mesterich Aladár előnközte alatt közgyűlést tartott, melyen a választmányon kívül a tagok igen tekintélyes számban jelentek meg.

A közgyűlés tárgya:

1. Jegyző és aljegyző választás;
2. Tenyészszűk beszerzésére vonatkozó határozat;
3. Új tagok felvétele volt.

Elnök megállapítván a közgyűlés határozatképességét: bejelenti, hogy Viasz Nándor m. kir. állatorvos és Laux János volt városi állatorvos távozásával megüresedett jegyzői, — illetve aljegyzői állások betöltendők s

Részlet a paradicsomból.

Írta: Balázs József.

(Utányomás tilos.)

Reggel fél 8 órakor indultam Keszthelyről, hogy megmászam Szigliget várát s azután felkeressem Kisfaludy Sándor házat.

Már a terv maga is különös hatással volt lelkületemre. Éa tudat, hogy szemtől-szemben fogom látni a várat, hol Kisfaludy oly hosszú időt töltött, látni a házat, hol legszebb regényeit írta: bizonyos misztikus, romantikus hangulatot kellett bennem.

A vonat haladt és én már messziről néztem Szigliget várát s a badacsonyi völgyet. Vonzott, végtelenül vonzott a hely s valóságos vízióba estem, midőn a vonat Edericsre ért.

Neki vágtam az utnak s egy órai gyaloglás után a hegy alatt voltam. Innen nézve a vár olyan, mint egy festett kép: veres-sárga alap s alatta templom, mintha réa volna pingálva.

Felértem a várba s körülnéztem. Elöttem a fenséges szigligeti öböl. Hátam mögött Csobánca, messze félhomályban Tátika, balról Badacsony. Mindegyik külön-külön a természet remeke. A látvány fenséges. Az ember szédül a természet természeti szépség behatása alatt. Meghatottságban a végtelenig feszülnek az idegek s a fantázia az ihletszerű emelkedik.

Itt kellett lenni egykor a paradicsomnak, s a szigligeti öböl környékével annak legszebb része. A Balaton az özőnvíz maradványa s a Badacsony az Ararát-hegy, hol Noé bárkája kikötött s hol először

kóstolta meg az ember a szőlőt és érezte a bor hatását.

Igen azóta terem oly jó bor Badacsonyan. Az idő eljárt és én a látványok hatása alatt haladtam feléle, hogy folytassam utamat Badacsonyba, Kisfaludy házához. Itt a hegyek között, távol a város zajától olyan az élet, mint régesrégén volt, midőn a magyar poéta gyalog, per pedes apostolorum, utaztatott.

Alig jár ember az úton. A várból leguruló kösziklák, víz által összehordott kavics, nád fedik a homokos talajt. Nem látni mást, mint hegyet s távolból a Balaton fenséges tükért.

Szigliget vára lassan-lassan eltűnedezik s mikor a malomhoz érek, csak a szélső várórom látszik zordon fenségében, mintegy büszkén hirdelve, itt élt az akkori kor legnagyobb költője.

Már tisztán látszik Badacsony s megfelelőkezve mindenről, mintha száz évvel előbb élénk, áhítattal taposom a rétet s gondolataim az elmúlt dicső időkben kalandoznak.

Egyszerre messziről morgást, zugást hallok. Figyelek, körülnézek, de nem látok semmit. Megállok, a zaj egyre közeledik s egyszerre a Badacsonyi negy méter sebesen kikanyarodik a gyorsvonat. Mint kinek elvettek a legdrágább kincsét, kinek torkába fojtották a szót, úgy meglepett e látvány. Kegyetlenül felrázott gondolataimból.

A valóság, az igaz valóság. A romantika elmúlt, szemem előtt robot a modern technika legújabb vívmánya, a nagy ő kerekű 100 kilométer sebességű mozdony.

A technika megszüntet minden romantikát, kegyetlenül, feltartóztatlanul.

Kijózanodva, lehangelva, szomorúan ballagtam tovább. Különös fájdalom éreztem, amit az ember akkor érez, ha legszebb álmában megzavarják.

De csak rövid ideig tartott ez az állapot, mert átlépve a vágányon, nemsokára elértem a Badacsonyi lábát s megint a legromantikusabb táj kelles közepében találtam magam. Már messziről látszik a hegyoldalon a fák között ház kényeme s fölötte egy irányban a hatalmas kereszt.

Különös érzelmek támadnak e két látvány hatása alatt az emberben. A hazafői és vallási érzelmek, e két legmagasztosabb érzelem. Milyen szépen megfér egymás mellett e két érzelem, mily szépen e két szentség: a haza és a kereszt. Csudálatos világ ez. Ennyi báj, ennyi szépség egy helyen.

Alkotni valóban ily helyen lehet a természet ölen.

Lassan haladok a cél felé s minél közelebb érek, akaratlanul is meggyorsulnak lépteim s midőn a hához érek, kimerülve leülök a földre A sebes hegmászás kifárasztott s a pihenés fáradt tagjainak igen jól esett.

Bágyadt voltam s kissé lehajtottam fejemet.

Szemben velem egy régi diófa, alatta egy pad. Alig van rajta néhány levél, megöregedett, kiszolgált. E padon ült egykor Kisfaludy szerelmével.

Nézem, hosszan énezem a fát. Egyszerre szemem előtt homályosodni kezd. Majd nagy lsten! Kisfaludyt látom a padon ülve, ölében tartva szerelmét.

Fel akartam ugrani, hogy megszabaduljak e látomástól, de nem bírtam mozdulni.

ezen állásokra jegyzői: Jakobs Bertalan m. kir. állatorvost és Szenthe Ferenc városi állatorvost ajánlja. kiket a közgyűlés az említt állásokra egyhangú lelkesedéssel megválasztott.

Ezzel kapcsolatban az elnök bejelentette, hogy Viasz Nándor m. kir. állatorvos a kör alapító tagjái belépett s e célból a kör pénztárosánál 187 K 50 filléres takarékpénztári könyvet tett le, mely összegből 100 korona mint alapító tagsági díj szerepel, a fennmaradó összeg pedig a kör céljaira fordítandó. — Indítványozza egyben, hogy Viasz Nándornak ezen nemes és hazafiás adományszáráért, de különben is azon buzgó és odaadó működéséért, mellyel a kör ügyeit, mint annak tisztviselője, felkarolta s szintűgy Laux Jánosnak is a kör jegyzőkönyvi köszönetet mondjon.

Az elnök ezen előterjesztését a közgyűlés örömmel vette tudomásul és meleg óváció mellett szavazta meg

Ezek után elnök ismertette a kör tagjai által beszerzendő tenyészűszökre vonatkozó beszerzési módokat, melyeket a jelenlévő s magyarúl kevésbé értő kisczudák kedvéért Plichta Béla jegyző horvát nyelven is külön megmagyarázott.

Előadta, hogy a m. kir. földművelésügyi Miniszter úr Ónagyméltósága a kör tagjainak 20000 koronának megfelelő 3%-os 5 évre elosztandó kamatsegélyt ajándékozott s így a kör tagjai 5 évi egyenletes törlesztésre a kör, illetve a m. kir. gazdasági felügyeőség után tenyészűszöket szerezhetnek be állatállományuk fejlesztése céljából úgy, hogy a Csáktornya Vidéki Takarékpénztárnál felveendő pénzüsség után a felvett tőke törlesztésén kívül csupán 3,5% kamatot fizetnek, míg 3% kamatot a kör tagjai helyett a miniszterium fizet. Ezenkívül az állam fizeti az üszök beszerzési és szállítási költségeit, valamint az állatoknak a beszerzési évben való biztosítását.

Az állataroknak jelenleg rendkívül magas volta miatt kéri a kör tagjai, hogy azok, kik a lenti kedvezményekre igényl tartanak: ebbeli szándékukat az üszökre szánt körülbelüli összeg feltüntetésével f. é.

De halld a költő beszél. Figyelek, hallom ezeket mondja:

A szélnél is sebesebben
Repül, repül az idő.

Itt elhalgat gyengéden simogatja Róza haját, majd ismét folytatja:

Hintsük meg hát örömmel
S jelöljünk meg jó tettekkel,
Éltünk minden óráját —
Szédjük, szédjük rózsáját.

Ebben a percben a szél lekapta kalapomat és én feleszméltem. Kissé kábult voltam, de felálltam. Bejártam a házat. Majd bementem a szobába, hogy megtekintsem a nagy költő egykori dolgozószobáját.

Mikor leültem, már esteledni kezdett. Rövid időt töltöttem benne és elővettem a vendégkönyvet, hogy megörökítem e látogatást.

Annyira elfogott az ihlet, hogy versfaragásra csábítottam magam s e kis verset írtam a könyvbe:

Áldott legyen e szép hely emléke
Órök a nagy költő dicsősége
Zarándok helye minden magyar embernek
Szent temploma a nemzeti költészetnek.

Áhítatlan léptem ki a házból és Isten hozzádd a viszontlátásra, búcsúztam e magaslatos helytől, hogy jövőre ismét felkeressem, hogy erőt merítsek szerény írói munkásságomhoz.

május hó 15-ig a gazdakör elnökségéhez okvetlenül jelenésük be.

Új tag gyanánt jelentkezett: Mayer Jakab. — A közgyűlés a jelentkezést tudomásul vette.

Ezután Beszterczey Gábor szaktanár előadását tartotta meg, melyről már mult számunkban emlékeztünk meg.

Tenyésszünk virágot!

Sajnos, hogy mi sem vállalni virágot kedvelő, sem virág kultuszt üző nemzet nem vagyunk, pedig ez az ország a kiaknázható kincsek országa. Lehet, hogy a magyar luntyaság az oka ennek a kulturális elposványosodásnak, ámde bármikéül is legyen a dolog, vezessük ezt akármire is vissza, annyit bizonyos, hogy olyan jelenség, melynek eltüntetésén okvetlenül dolgoznunk kell.

A magyar agrikultur nép. Jövedelmének a főforrása a televényes föld azzal, a mi rajta terem. A logika azt parancsolja, hogy ha más téren nem, a földművelés téren keressék mód arra, hogy újabb és újabb jövedelmi ágak nyíljanak meg.

Egy ilyen jövedelmi ágazat a kertészet volna, ha a virágot ép úgy tekintenék értékesítendő cikknek, mint a zabot vagy búzát. Pedig a nemzeti jólét egyik főforrását képezhetné ez. Mert »virágország« lehetnénk. A gazdaságok száma, a hol kertészet is van az országban: légió. Minden jobb uraságnak kertése van. Sok helyütt megvan az üvegház is, ahol télen át tenyészlik a virágot, hogy a téli vendéglátások ne szűkölködjének élő virágokban. Pedig hát egy kis jóakarattal s a hagyományos petyhüdtés levelezésével átalakíthatnók ez országot virágországgá.

Minden földesúr igen olcsón, házilag készíthetne egy üvegházat, ahol egy-egy virágnevet a kereskedés számára is tenyészthetne. A kertészszemélyzet szaporodását okvetlenül kifizetné az a jövedelem, a mely az aránylag csekély befektetés után járna. Mert nemcsak a hazai szükségletet hanem a keletet is elláthatnánk virággal. Óriási piac nyílna meg számunkra. Az egész Balkán, Oroszország nagyrésze és Németországból is jókora darab.

Nem kell hozzá egyéb, mint egy kevés önbizalom, munka és vállalkozó kedv.

Gazdasági folyóiratokban már többször szóba jött ez az ötlet, de a kezdő lépést nem akarta megenni senki. Most a gazdasági fellendülés korszakát éljük. Ragadjuk meg az alkalmat és menjünk európai úton. A mit kiaknázhatunk, azt aknazzuk ki.

— **Hirdetés.** A himlőoltást dr. Schwarz Albert községi orvos folyó hó 21-én és 28-án délután 2 órakor végzi az elemi iskola egyik tantermében. Az előjáróság figyelmezteti az illetékes szülőket, hogy gyermekeikkel ott pontosan megjelenjenek, mert a mulasztók megbüntetésé végett a hatóság-
nak feljelentnek.

K Ü L Ö N F É L É K.

Barnassalus ablak...

Barnassalus ablak nagynéha kinyitlik,
Kihajol rajta egy szép szőke leány,
Arca fehér haván rózsák fakadoznak,
Ha rejtve, zavartan tekint le rém.

Lent zajong az utca, tarkállik az élet,
Gyémántal, arannyal terhelve halad:
Engem koboldok és tündérek ölelek,
Csókolnak kis ablak zsaluja alatt...

Tova száll az idő... az élet gyönyörű
Aranyvetéséből, holdog, ki arat:
En egy álomvilág üdvéről álmodom
Könyveze kis ablak zsaluja alatt.

Toll József.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Madarás Lajos zalamegyei kir. segédtanfelügyelőt a IX. díjostály 3-ik fokozatába kinevezte.

— **A vármegye tisztí főügyésze.** Thassy Kristóf dr. elhunytával a vármegyei tisztí főügyészi állás megüresedett. Ezt az állást mult hétfőn töltötték be Zalaegerszegen, a törvényhatósági bizottsági közgyűlésen. A választás szokatlanul nagy érdeklődés mellett folyt le 329 bizottsági tag részvételével. A főügyészi állást Csák Árpád dr. eddigi árvászéki ünnökkel töltötték be, akire 241-en szavaztak. Utódja az árvaszékben Brigledics Károly dr. lett.

— **A postafőnök áthelyezése.** Horváth Antal helybeli postafelügyelőt tudvalevőleg Pécsre helyezték át. A hivatalátadásnak már ezen a héten kellett volna megtörténnie. A kereskedelmi miniszterium azonban, a felhozott okok alapján, megengedte a postafőnöknek, hogy a tanév végéig Csáktornyan maradjon. Horváth Antal postafőnök tehát a hivatalt június végén adja át utódjának.

— **Anyakönyvi kinevezés.** Zalavármegye alispánja a vízizentgyörgyi anyakönyvi kerületbe Németh Árpádot korlátolt hatáskörrel anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

— **Halálozás.** Felsőcsatáron, Sopronvármegyében f. hó 9-én Polják István kisbirtokos 83 éves korában, hosszas betegség után elhunyt. Az elhunytban Polják Mátás helybeli áll. el. isk. igazgató testvérbátyját siratja. Njogodjék békében!

— **Tanítóképesítő vizsgálati biztos.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a t. évi tanítóképesítő-vizsgálatokra az előnki teendők ellátásával a vármegye kir. tanfelügyelőjét, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsost bizta meg.

— **A honvédség köréből.** Öfelsége a a királyi paterfalv; Molnár Dezső lugosi 8. honvéd-gyalogezredbeli ezredet ugyanezen ezred parancsnokává kinevezte

— **Altisztek mozgalma.** A Déli Vasút magyar és horvát vonalain alkalmazott altisztek, szolgák és munkások anyagi helyzetök javítása végett e hó 14-én d. u. 3 órakor Nagykanizsán a Polgári Egyesület helyiségeiben országos nagygyűlést tartanak.

— **Uj ügyvéd.** Csáktornyan új ügyvéd telepedett le. Abay János dr. Szekszárdról Csáktornyára tette át irodáját, melyet a Rákóczy-utcában, az Ivacsics József-féle házban a mult héten megnyitott.

— **Ipartanodai bizottság.** A helybeli ipartanodai bizottság f. hó 9-én megalakult. Elnöknek Prusátsz Alajost, pénztárosnak, Graner Miksát, jegyzőnek Thorday Jánost választották meg. A bizottság határozattal kimondta, hogy a tanonckiallítás ügyét a maga részéről is támogatja. Ennek előmozdítására Hirschmann Leo biz. tag 10 K-t bocsátott a bizottság, rendelkezésére amiért neki jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

— **Madarak és fák napja.** A miniszterium által 1906-ban elrendelt Madarak és

fák és fák napját a helybeli tanítóképző-intézetben s a vele kapcsolatos gyakorlóiskolában holnap ünneplik meg délelőtt a parkban a gyak. isk. tanulókkal s délután a növendékekkel egy kis kivándorlás keretében a közeli városi erdőben. Az ünnepély kedvesen indult és jól esett a halasztás szenved.

— **Tanítóképesítő vizsgálatok.** Az idei záróképesítő vizsgálatok írásbeli része június első három napján tartatik meg, a szóbeli képesítő vizsgálat június 19-én kezdődik. A II-ik évfolyam osztályképesítő vizsgálatát június 14-én, a III-iké 16-án lesz.

— **A tanoncok kiállítása.** A tavalyi enémű zsenje kísérletezésnek az idén folytatása lesz. Az ipartestület, a tanonciskola tanszülső megkeresésére, a napokban megtartott előjárásági gyűlésen elhatározta, hogy a kiállítás megvalósítására az iparosokat buzdítani s a maga részéről támogatni fogja. Most tehát maguktól az iparosoktól függ, hogy a kiállításból valami legyen. A kiállítás a június 10-én megtartandó évszázó vizsgálatlalt kapcsolatosan rendezetnek.

— **Alakuló ülés Csáktornya.** A csáktornyai urbéri közbirtokosság f. hó 7-én tartott közgyűlésében urbéri elnökké Kántor Bernát, erdőgazdává pedig ifj. Premec Miklós csáktornyai lakosok lettek megválasztva.

— **Felszámolás.** A M. T. Öns. Szövetkezet tudvalevőleg f. é. február havi közgyűlésén a szövetkezet felszámolását mondta ki s egyúttal június havára a felszámolást is elhatározta. Ebből kifolyólag a K. T. 202 §-a alapján felhívom mindazokat, kiknek a M. Ö. T. Szövetkezettel szemben netán igényeik vannak, hogy azokat a nagykanizsai kir. törvényszéknél, mint kereskedelmi bíróságnál jelentsek be. Zrinyi Károly elnök.

— **Anyák figyelmébe!** Világhírű gyermekorvosok egyhangú véleménye, hogy a gyermek elismert legkiválóbb, legértékesebb tápszer az elválasztás időszakától kezdve a Phosphatine Falieres. E kiváló tápszer könnyen emészthető, kellemes ízű, a fogzást megkönnyíti és biztosítja a csontrendszer fejlődését. — Egy nagy doboz elegendő 3 hétre. Ára 3 kor. 80 fl. és kapható a gyógyszerárakban.

— **Alsódsomború partvédelme.** Alsódsomború község határában a Dráva folyó által veszélyeztetelt Muravid—kakonyai törvényhatósági köztől mentén, ahol a törvényhatósági köztől 4—5 km. közti szakaszának a Dráva folyó elleni biztosítása céljából a törvényhatósági utalpap terhére és Alsódsomború község munkaejérének hozzájárulásával a közvetlen veszély elhárítása érdekében az 1909. évben ideiglenes jellegű partvédmű létesítetett, a f. évben állandó jellegű partvédmű felépítését iránt folytak tárgyalások és a földmivélsügyi miniszter úr a partvédmű 56002 K 50 f. költségeiből 18667 K 50 fillér államsegélyt helyezett kiállításba; minthogy azonban a parttróglások megszüntetése egyrészt a Muravid—kakonyai törvényhatósági út biztosítása, másrészt Alsódsomború község határában a Dráva áradásai elleni megvédése érdekében lenne szükséges, a kiállításba helyezett államsegély csak az esetben fog engedélyeztetni, ha a költségeknek az államsegélyt meghaladó részét az érdekeltek által viselik és azok a munkálatoknak a jövőben leendő fenntartását is elvállalják. Ezen érdekében a vizsgált törvényben előírt eljárás folyamában van és annak befejezte után fog érdemleges határozat hozatni.

— **Uj cigánybanda.** Sárközgyéknek konkurrensük akadt. Uj cigánybanda telepedett le városunkban, melyet Csányi Sándor és Balogh Károly szerveztek. Az uj cigány-

zenészek minden szerdán, szombaton és vasárnap a Gerstmann-féle központi kávéházban s minden hétfőn, kedden és csütörtökön a Deutsch (Horváth)-féle szép kert-helyiségben hangversenyeznek. Mult kedden a rossz idő miatt a Társaskör helyiségeiben játszottak, ahol játékuakat bemutatták. A zenekar a Dunánul legkiválóbb cigányból alakult s kitűnően diszkrét, magyaros, tűzes játékuakkal bizonyára nem egy bankót loznak kicsalni a mulatni vágyó csáktornyai közönségből.

— **Leccsapott a villám.** Folyó hó 5-én zivatar járt a környéken, mely a szomszéd Oskolahegyét is meglátogatta, ahol meglehetősen károkat is okozott. De legjobban megszenvedte a viharos időt Kovacsics István odavalló lakos, akinek egymás mellett álló pajtájába délután 1 órakor a villám is leccsapott, mely a két épületet teljesen elhamvasztotta. A kár 1800 K-ra rüg, mert a pajtában a tűz következtében körülbelül 80 mázsa széna, egy szekér s egy szekérré való szalma is elégett. Az elégett jószág nem volt biztosítva.

— **Bő áldás.** Ha gyerekekről lenne szó, a mai drága világban bizonyára nem áldás-szamba menne a dolog, így meg öröm van. Mekovecz József helybeli cizmadiás s Kaczun Mihály és György testvérek házában, kiknek teheneik egy napon 2—2 borjuval gazdáikat megajándékozták. A borjak szépen kifejlett példányok s anyáikkal együtt viruló egészségnek örvendenek.

— **Muraköz népeisége.** Az alispán által közzétett jelentés szerint Zalavármegye lakossága ez év elején 463093 lelket tett ki. Ebből Muraközre — 89876 lakos esik. Külön a csáktornyai járásban 45967, a perlatiban 43909 lakos lakott. A vármegye legnépesebb járása a nagykanizsai volt, ahol 61829 lakost számláltak össze. A csáktornyai járás a harmadik volt a vármegyében.

— **Ismeretlen tolvajok.** Herperger Márton lapányi lakos kárára f. hó 5-én virradóra, a községnek muramenti malmából betörés útján ismeretlen tettesek 5 zsák rozsol, tengerivel vegyítve, 61 K értékben elloptak. A nagykanizsai ügyészség a tetteseket a helybeli csendőrséggel nyomoztatja.

— **Egy rókáról két bört.** Amit az egy-szeri rókáról szoktak mondani, annak most imitátora akadt Hammer Antal szentmar-githegyi lakos személyében, aki göbölői révén akart keltős haszonra szert tenni. Az eset Kalchbrenner Ferenc stridóvári korm-sáros utján a helybeli kir. járásbírósnál tudodott ki, aki Hammert feljelentette, mert a neki eladott göbölőket, melyeket ő ennek révén le is foglalt, újból eladta egy másik kereskedőnek.

— **A Vasárnapi Ujság.** nagy érdekességű képeket közöl az argentiniai zsidó-telepítvényekről, különböző reptőléglezuhanásokról, a rutén nép-életből, a májusisei mulatságokról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Rákosi Viktor regénye, Bársony István vadász-tárcája, Mauks Kornélia adomás története Mikszáth Kálmánról, Oláh Gábor és Kéty Endre versei. Egyéb közlemények: Pörge Gergely művészi rajza, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok. A Vasárnapi Ujság. Előfizetési ára negydekre öt koronára (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. szám.)

— **A cigányok a vármegyében.** A vármegye erélyes fellépése következtében a kóborló cigányok száma a vármegye területén már nagyon megcsappant. Úgy hogy a balatonfüredi és a csáktornyai járasok területén már egy cigány sem tartózkodik s a novai

járás területéről is már nagyobb részt eltávoztak.

— **Lopás.** Kristofics Mihály vármegyei lakos panaszt tett a csendőrségnél, hogy nyitott épületében elhelyezett gazdasági eszközökből egynehány tárgyat elloptak. A nyomozás során a csendőrség a tetteseket kiderítette. Három jómadárra bizonyult a lopás ugyanabból a községből, akik polgártársuknak ezen módon 114 K kárt okoztak. A tettesek persze a bíróság elé kerültek.

— **Népesedési statisztika.** Születtek: Persa Ilona, Goricsánecz György, Mekovecz György, Mikulcsics János, Bencze Vilma. Meghaltak: Pálinkás Lajos (28 é), Hanzsek Felix (6 é), Pedvezanecz György (17 n), Schneider Antonia (17 é), Holetics Juli (9 é), Laky Ferenc (54 é). Házaságok kötöttek: Sárecz József és Szalai Ilona.

— **Levélborítékok nagysága.** Közismert dolog, hogy a levelek burkolására használt borítékok különböző nagysága és címzésüknek különböző módja, valamint a bélyeggyekeknek a boríték különböző részére, sőt hátlapjára való ragasztása a postai kezelést igen hátrányosan befolyásolja és erősen meglasztja. A postaigazgatás, mint azt a kereskedelmi miniszter a kamarához intézett leiratában közli, ezérl igen kívánatosnak tartaná, hogy legalább a kereskedelmi levelezés burkolására lehetőleg egyenlő nagyságú borítékok használtassanak, de mindenesetre a frankójegyek a címoldal jobbfeleli felső sarkára ragasztassanak, míg a rendeltetési hely a boríték jobboldali alsó részén lünettessék fel.

— **Édes anyám ki a baka, ha nem én?** Ilyenforma nóta hangzanék most az utcán végig, ha egyáltalában magyar motívum járná át vidékünk legénységét s magyar dalban öntené ki szíve érzelmeit, akár örvend, akár kesereg. De hát, ha nem is ez a nóta járja, mégis keserűség és öröm tükröződik vissza még abban, a sokszor ékteleu s minden rendszer nélkül való kurjongatásban is, mely horvátul hangzik vissza már csütörtök óta kormsárkban, utcákon egyaránt csak a legények ajkairól, kik a paragrafus rideg parancsa folytán, akarva, nem akarva katonamérték alá kerültek a múlt héten s még kerülnek a jövő héte elején. S ki venné tőlük rossz néven ezt a kirugást ezúttal? Akármennyire handabanda is, mint szivők ilyenkor kiönt, minden poezis, minden dallam nélkül — szemet huny a társadalom, még a rendőrség is ez alkalommal, hiszen újonczosok folynak nálunk, a katonakötelezettség alá helyezett ifjúság privilegiumot élvez. Virágos kedvel s virágos kappal állanak tehát elő az elszánt legények, akik maguk sem tudják: sirjanak-e vagy örvendjenek, amikor az ezredorvos a rájuk nézve végtelen tauglichtot kimondja. Mert megy szégyen ugyan, ha az embert nem veszik be katonaságra, de a három hosszú esztendő sem csekélység, minden ösmeretes veszedelmével a kaszárnya komor falai között, komiszkenyér és menázs, amivel ezt megváltani kell. S ezért nem is csoda, ha az össetőlőrdöttöt anyóákk, kik legénykedő fiaikat batyuval a kezükben, lépten-nyomon nagyszomoruan kísérik s sárkban öntik ki szívük bánatát; de belevégül visszajofított keserűség a legények kevély, duhaj nótaiba is: mert nagy sor a katonaságtól. Igen nagy sor.

— **Behozzák a gyermektelenek adóját.** Illetékes körökben már sokszor felmerült az agglegények megadóztatásának terve, mely némiképpen kiegyenlítené azt az igazságtalanságot, ami a könnyű és vidám agglégénység és a gondteljes családapaság terhei közt mutatkozik. Lukács László pénzügyminiszter most praktikus módon próbálja megvalósítani ezt a régi eszmét. Egy tervezeten dolgoznak a miniszteriumban, mely nemcsak az agglégényeket, de a pártában maradt hadjonokat, sőt az özevényeket is, adóval sújtaná.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni, znanstveni i povučijivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna cčna je:

Na celo leto 8 kor.

Na pol leta 4 kor.

Na četvert let. 2 kor.

Pojedini breji koštaju 20 fil.

Obznane sa poleg pogodbe i fa računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
ZRÍNYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastik
STRAUSZ SÁNDOR.

Gospodarski kongres vu Budapešti i gospodarski minister.

Dën 6. ovoga tekućega meseca, bil je svećani dën svih gošpodarov po celom našem širokom orsagu. Znameniti je bil taj dën zbog toga, jer se je onda obdržavala prva sednica Madjarskoga gospodarskoga saveza, vu kojoj je prvi gazda naše zemlje grof Károlyi Mihály držal osobito izvrsten govor od potreboće dobre gospodarske politike vu našoj državi, ter razjašnjavao program kojega moremo naslëduvati, ako želimo, da naša domovina postane bogateša i slobodneša, a naši gazde srećni i neodvisni, i napredni.

Na taj kongres su se zbrali skup do jedno jezero gazdov iz svih krajov naše mile domovine. Bili su tam velikoposednici grofi i baruni vu zajedničkom dogovoru s srednjimi posednici, a bilo je i malo videti i malih posednikov, najmre mužov iz sela.

Tri dni su raspravu vodili ovi marljivi ljudi od gazdinskog stateža i donesli vno go jako znamenitih zaključkov pak su prikazali i vno go zahtëve, koje iztekaju svi gazdi vu orsagu od strane orsačke vlade i zakonodavnog tãla iliti parlamenta.

Ov isti dën 6. májuša, jese vu orsačkom spravišću gori podigel minister poljodjelstva grof Serényi Béla, pak razlagal vladin program okolo razvitka i podignutja poljodjelavcov. Pak i čãle tjeđne već neprestance je govor vu parlamentu od potreboćah gazdov, poljodjelavcov.

Marljivo čitamo te govore i predloge,

ter kruto želimo, da se dobre želje ministra i gazdov i ispuniju kak najprle. Jer naša domovina ne stoji kak vno go drugi orsag, na temelju trgovine i obrta, nego mi smo poljodjelavska država, treba daklem važnost postaviti na læpi razvitek i podignutje poljodjelavcov.

Pred vsem drago nam je bilo čuti, da naše ljudstvo želi vlada bolje podvućiti vu gospodarstvu. Jer po tom, kak je što naobražen, školan vu svojem poslu, tak i napreduje.

Zato se bude išlo marljivo za tim, da vu selskoj pućkoj školi budu naućitelji svi vešti i školani za umno i napredno gazdinstvo, u školske knige budu napunjene s gospodarskimi čuvaki mesto kakvih nepotrebnih pripovëstih. Svaka velika občina bude prek dala školi par mekotah zemlje vu to ime, da bude tamo pod vodjenjem naućitelja uzorno gospodarstvo se vođilo kakli pãlda i primer celoj okolici. A pri siromašnoj pak občini jeden gazda bude prek daj svoj dobroga položaja grunt na obdelavanje školi, za kaj bu dakako on vlek haden, a drugi ljudi budu se tamo učili i sebi pãldu zeli.

Osobito budu oblasti orsačke pazile na školski vrt, koje se bude pri sakoj školi moral jako preštimaovati. A najvećma bude se pazilo, da opetuvnjači, iliti oni, koji hode vu »nedeljnu školu«, da nebudu zabađav po četrtkih drli gaće vu klupah školskih, nego da obilno čuju i v primerih vidiju i probaju na raznih granah gospodarstva.

Nadalje predlaže minister, da se budu vu sakoj varmedjiji postavili »gospodarski

nadzorniki«, a Buday Barna predložil je na kongresu tako zvane »járásgazde« kotarske gospodarske nadglednike vu svakom kraju, koji budu vu neposrednom obćenju s poljodjelavci, nje budu vu družtva, vu organizaciju spravili i vu svakom pogledu budu na navuk i pripomoć mužu.

A Kajdácsy Imre je preporučil, da kak pri honvëdih, tak i pri zajedničkoj vojski bude se gospodarski navuk držal soldatom, kak to biva vu drugih orsagih već od negda.

Naša je zemlja prestrana rodna, ali do vezda nesmo ju pravo znali iznucati, kinče, koje vu sebi krije, izvaditi. Dobro zvuceni poljodjelavci vinogradari i vrtlarji budu našu domovinu podignuli na visinu modernih državah.

Pri tom dakak treba i marvogojstvo osebužno marljivo na brigi imeti. Brez marve i gnoja zemlja se nemore uspešno obradljivati. I o tom je bilo puno govora, kak se moraju urediti pašnjaki i šume. Minister je obećal marljivo reguliranje vodah tekucih. Bormes nam Medjimurcom je goreća potreba regulacija Mure i Drave. Neizbrojivi je kvar, kaj nam te vode delaju, a mi skrćenimi rokami čakamo na pomoć vlade.

Nije moguće nabrojiti sve one dobre odluke, koje ministarstvo misli oživotvoriti, pak one predloge koje je iznesel kongresus gospodarov vu Pešti. Dosta nam je vezda samo ono znati, da se gazde dižeju, zetačaju, dogovarjaju i iščeju nove pute i načine, da njim se položaj popraví, da nebudu zapušćeni od vlade i oblasti.

Seljak Šmrčko kakti prorok.

Nieki seljak je često promišljavao, kak bi mogel nekoliko dni ugodno proživiti. Već toliko krat je čul, kakovih sve finih jelah i vinah ima na svietu, koje se pri raznih svečanostih na stol nose, da si je samo želel, da bi on jedan krat i te finoće pokostati mogel. Dakako, da je bilo malo-ili nikaj izgleda, da bi on, siromaški Šmrčko, ikada u takovu priliku dospeti mogel, medjutim, on zato ipak tu misel nije napustil. Marljivo promišljavanje vrhu toga, dopelalo ga je do zaključka, kojega je i odmah izvesti nakanil. On je odlučil okolo putovati te se za proroka izdavati. Šmrčko si je ovak misli; ako bude ga tko trebal, on će za to za plaću trebati dobro, fino jesti i piti.

Anda je otišal na putovanje i kad se je putem pred svimi i svakim, skim se je sastal, dičil, da zna prorokovati, pohtielo se je mnogomu bedaku u svoju, koprenom zastrtu budućnost zaluknuti, ali se je mnoga takova želja na skupocij cienne razbila, jer fino jelo i pilo nije baš jeftino. Ipak se je jednoć dogodilo, da je taj poduzetni Šmrčko

došel u nieki grad, nieke otmjene gospodje, koja je imala ravnit mnogo novac u željeznoj blagajni, ali malo pameti u tvrdoj lubanji. Ona je negde čula o moći prorokovanja toga seljaka, pak je odlučila se njegovoj znanosti u budućnost, zafano odkriti. Njoj je najme zginul jedan velike cienne dragi kamen, bez da je samo i zamisliti mogla, gde bi mogel biti. Proroku je taj slučaj baš dobro došel, i kad je od nje dobil nalog, da ga pronajde svojom prorokom znanostju, odgovoril je, da njegov riedki talent prorokovanja nepočima prije, dok se njegov želudac neuzije svega dobra i najfinejega kroz tri dana, i to više krat kroz dan.

Gospa, koja je držala na onoj krivoj točki, da je čoviek ono, kaj jede, nije niti izdaleka sumnjala, da znanstvena moć dohadja od želudca, pak je anda na Šmrčkov predlog pristala. I sad je pričelo Šmrčково gošćenje kroz tri dana . . .

Šmrčko se tomu konca nije nikaj starašil; on si je misli: »Em mi u tih trih danih već nekaj na pamet dojde, da neostanem v-kaš«. I tak je bezbrižno, po gospodski, baš onak kak si je i sam želel, živel, gospa pak nije ničim šparala, kaj je

samo bilo najfinije za jesti i piti, te je svoj družini zapoviedila, da mu se imadu pokoravati u svem, kaj bude goder zahtievat.

Seljak Šmrčko je anda tu živel, kak bubreku u loju, dokle su tri poslužnici u gradu, nepošteni dečki, koji su toga dragoga kamena ukrali, se med sobom dogovarali, kaj su čineći. Svakako su nakaniti toga Šmrčko-muzkoga proroka i njegove čine najprije točno opazivati, a onda gledati i iskati put, za iz te salamastike van iziti. — Prvog dana je jedan od ovih triuh, Adam, dobil službu za dvoriti seljaka u gradu. Adam nije na njem nikaj osobotoga ušel, izvan što je mogel strašno puno jesti i piti. Medjutim su se sva trojica prestrašila te im je srće u turo opalo, kad im je Adam pripoviedal, da ga je snočka Šmrčko onak znamenito poglednul, kad si je legel u postelju te duboko si zdehnuvši rekël: »Prvog imam!« — Seguro je moralo nekaj na toj njegovoj unietnosti prorocanstva biti, pak anda oni svoj zločin pred ovim strašno žderućim prorokom nebudu mogli sakriti. Anda su zaključili, da ov drugi, koj će toga požderuša dvorititi, neka ga pomnjivo opaziva; medjutim je Šmrčko mirno

Bog blagoslovi dobru volju onih, koji su ljubitelji puka i koji mu s dobrim srcem stvaraju lepu budućnost.

KAJ JE NOVOGA?

— **Sjednica gospodarskog društva.** Gospodarstvo društvo našega kotara je apriliša 30-ga sjednicu držalo pod predsjednikom Mesterich Aladara, na kojoj su se članovi u velikom broju skupili. Na prošnju prezeša su zabrali za načelnike Jakots Bertalan i Szenthe Ferenc állatorvose mesto Viasz Nándora i Laux Jánosa, koji su do vezda bili načelnici, ili perovoditelji društvu. Prezeš je javio, da je Viasz Nándor ustupio a društvu kao osnovoteljini član i stom prilikom doravnao je društvu 187 K, da se to ponuca. Viasz Nándoru je sjednica za to svoju hvalu izručila. Ministarstvo je za prisrkrbljenje gajane junce 20 jezer korun darovalo, koju svotu mora za 5 godine platiti natrag sa 3%, kamatom. Zelezničke troške i assekuraciju plati ministarstvo. Prezeš prizove sve one, koji takše junce kupiti hoću, neka to do 15-og ovog meseca prijave. Posle sjednice je učitelj gospodarstvo Beszterczey Gábor predavanje držao s mašinom, pokazivši na kipih marhu, kako se mora odgajati.

— **Premještenje.** Kr. ug. ministar od trgovačke posle je Horvath Antal mjestnoga pošta predstojuka na Peč premještil. Na njegovo mesto u Csakornya je Muzikar Ferenc tapolcaiski pošta-i brzovaj uredni predstojinik premješten.

— **Zaruka.** Németh Jolan dravavašarhelsku državnu učiteljicu si je zaručil Weigel Gjula državni učitelj u Njergesufalaju.

— **Zbiranje živinara.** Gamaš 80-mogjvarmegjeiska velika občina je u apriliš 27-ga dana Videc Antala (iz Vizisentgjörgja) jednoglasnom za živinara zebrela.

— **Osobni glas.** Festetic Jenő grof csakornyaiski vlastelin je tekućeg meseca 4-ga dana na Zalaujvar dolazil.

— **Nagradjeni pekarskipomoćnik.** Lépa svečanost je bila tekućeg meseca 7-ga dana pred poldan u Csakornya na varaški

hizi. Naime na onim danu je prekdal Szalmay Jožef kotarski sudac u ime kr. ug. ministra od trgovačke posle sto kurun nagradu i priznanju pismu Rizman Henrik pekarskomu pomoćniku, koj već blizo četrdeset godine je pri Rosenberg Lajoš pekarmestru u službi. Kotarski sudac je s lépimi reći dal prek ovomu pomoćniku, koj je uvijek pošteno i marljivo služil svojega meštra, nagradu.

— **Učiteljska občeskupština.** Medjimurski učitelji svoju redovito godišnju skupštinu budu ljetos u oktobar mesec 7-ga dana održavali u Felšóimihaljfalva občini. Na ovi skupštini će Rhošóczy Elek dravavašarhelski državni učitelj pročitavanje držati.

— **Smrt jednoga ministra.** Hieronymi Karolj kr. ug. ministar od trgovačke posle, je tekućeg meseca 4-ga dana poslie podne ob pol peti uri u Budapeštu umrl. Hieronymi ministar se je na konca marcius meseca zbetažal. Na bankettu je bil, kaj je do kesno noći trajalo, i kada je ministar onu noć dimo išel, se je tak prehladi, kaj je moral na drugi dan u postelju se leći. Influenzu je imel, i doktori su ga odmah pod vraćenje vzeli. Dan na dan je ministar uvijek slabši postal i gledeć na njegve starosti, 75 godišnji je bil, ne se moći čuditi, kaj je ne mogel svojemu betegu naproti stati. K tomu ga je i ona žalost dostigla, kaj mu je Blanka kćerka, Harkanyi Béla barunica pred nešteremi dnevi u Berlinu umrla. Kada je kralj čul, da je Hieronymi ministar, — koga je jako rad imel, — na težkoma bolestan, odredil je, da ministra nek pobohi dr. Neusser glasoviti bečki liečnik, mozbit bude mu njenu mogel u betegu pomoći. Bečki doktor se je dolputoval k ministru u Budapešt, ali sve je zabadavo bilo, nikaj su ne hasnili vraćiv, skrbna dvorba, ministar je majuš 4-ga poslie podne umrl. Apriliš mesec 6-ga su ga s velikom paradom u Budapeštu na vekivečno mesto spravili. Njegovu mrtvo telo su u Nemzeti Muzeumu odarili i odonut je bil sprevod. Mrtvo telo je Varady L. Arpad gjörski biskup posvetil i Tisza Istvan grof je ober njega govora držal. U kraljovo zastupstvo je Jožef nadherceg bil nazočen

na sprevodu. Pokojni ministar je sada već tretljupit bil kraljov ministar, jako spameten, marljiv i djelatan človek je bil, i Magjarski-orsag čudaj mora njemu zahvaliti. U trgovini i železnički deli je pokojni uvijek samo to gledal, kaj je orsagu i puku samo na hasen.

— **Priestolonasljednik u Budapeštu.** Budući magjarski kralj, Ferenc Ferdinand priestolonasljednik je tekućeg meseca 5-ga dana poslie podne iz Beča na Budapešt dolazil i ovdje pri kralju na izpitivanju bil. Priestolonasljednik već on dan ob 5 uri se je nazajputoval u Beč.

— **Nyiri Sándor je umrl.** Nyiri Sándor podmaršal, od kr. ugarske garde zapovednik je majuš 5-ga poslie podne ob 4 uri u Beču umrl. Nyiri je 57 godine star bil, i već je zdavnja beteguval. Znamenito je od ovoga človeka to, da je njega kralj u 1905. godinu za kraljskoga povjerenika imenuval; i kakti povjerenik 1905. godinu februar 18-ga dana je magjarskoga parlamenta s hovvédeimi širom stiral. Žalostni dnevi su onda bili u našim orsagu, Bog nas čuvaj od takovih vremenah. Od onoga dana je Nyiri ne imal mira u domovini. Ne samo njega, nego i njegovu familiju su proganjali. Njegov sin je u sèkesfehervarskim realskolu hodil, i njega su pajdaši pod bojkott vzeli. Otac već je ne mogel to gledati, prosil je kralja, da naj ga odonut nekam premješti. Kralj ga je za podmaršala u Beč imenuval. Od ono vréme je ov človek, koj se je za dobrog magjara držal, u Beču zivel. Majuš 8-ga poslie podne ob 1 uri su ga u Beču zakopali.

— **Ökörítő.** Od Zilah (Szilagyvarm.egjija) varaša po prilici na dvé ure hodeć leži Ökörítő občina, koja iz stotridesti hiz stoji, i u kojim sedemsto peršoni stanuju. Od majuš mesec 4-ga poldne je ova občina na celoma u plamnu stala. Med stanovnike je tak veliki plaš nastal, kaj su nikaj ne mogli braniti, i svaki je samo na život braćenje mislil. U Ökörítő občini neša valrogasno društvo, i tak ne su mogli ognja razširenje braniti, jos menje druge stvari. Sve skupa sestdesettri hize, i više pokrajine, krme, žito je zgorelo. I cirква, škola se je uništila, zvoni su se raztalili i

spaval u mehkoj postelji, te je sanjal o punih zdelah i punih vrcih.

Drugog dana nije bilo nikakove razlike od onog prvog. Žderanje i lokanje se je opetovalo kak i prvog dana, ali drugo se nije nikaj o njegovoj moći proročanstva nije moglo opaziti. Stoprv, kad su mu od dvanajst satnoga žderanja i lokanja kotrije tiela smalaksali, te je u večer opet svoju mehku postelju poiskal, zdehnuil si je teško rekavši: »I drugi je gotov!« To je potreslo drugoga slugu, koj je u tih riećih razmel, da se njihovog zločina tiče i prorok vidi već i u drugem krivca. Ali kaj se je tu dalo činiti? Još je jedan dan bil, u kojem se je moglo opazivati i promišljavati. A kaj onda? ... Onda će nastati težki čas. Da su oni znali, kak je proroku pri duši, pred isto onim »A kaj onda?« Njihova srca bi mirnije bila tukla. Šmrčko si medjutim toga tretjega dana nije dal sa »A kaj onda?« pokvariti, već je jal i pil dobrim apetitom, kak i prva dva dana. Ovog dana ga je tretji sluga dvoril.

Kak na svietu sve prolazi, tak je i ov »finiti« tretji dan prošel i Šmrčko će sutra morati pred gospu grada stupiti i svoju u-

čestost pokazati, to je bilo žuhko; ali kaj se pravi prorok brine za sutra? Em je med danas i sutra još jedna mirna noć, pak anda je on poslužniku posve kuražno rekel: »Sada anda imam sve tri, više niti netrebam, reći tvojoj gospodji, da ću sutra pred nju dojti.« Sad su ovi tri poslužniki bili segurni, da su odkrieveni. Kaj bi sad bilo pametnije, jeli drzovito lagati ili ponizno zločin priznati, jer ovak i onak će ih prorok razkrinkati. Mozbit bi se tu dalo sriednjim putem udariti? Em su snoznali, da je taj seljački prorok posve dobar i ugodan čoviek, pak bi se mozbit molbami i prošnjami dalo njegovo srdce umekšati, a on bi onda mogel najti sredstvo, za nje iz pogibelji ostoboditi? — Već rano u jutro, dok si je baš Šmrčko promišljaval, kak bi se sad iz te šalamestike izvlekel, jeli biegom iz grada ili na koj drugi način, dojdju ovi tri njegovi bivši poslužniki sasvim ponizno u njegovu sobu, tum pokornom molbom, da njihovo priznanje i požalovanje sasluša.

Prorok Šmrčko zacudjen posluša, kaj ovi tri to govore i on bi se bil prije batin nadjal nego takovog preinačenja stvari. Medjutim bil je dosta potmanjen, nego da

bi to svoje iznenadjenje pokazal, da je najme već prvi dan na trag tatom došel. Andu si je pustil cieleu tatbinu pripoviedati i točno opisati, za da je bude mogel, kak je rekel, iz te nepravilike izpelati. Ovi tri su to radi učinili, sve pripoviedali i konačno mu ukrađenog dragog kamena u ruke predali, ganjeni od njegove dobrote i milosrdja, da će je postiediti i nikaj izdati. Šmrčko je preuzel dragi kamen, te je zahtieval, da na dvoru ulove jednoga purana, kojih je onde dosta bilo i da ga donesu potajno gore u njegovu sobu. To je učinjeno, i on porine taj dragi kamen puranu kroz kljun u gvatu te si ga privezanom žnoricom za lievu nogu zabilježi, a onda tim trim slugom zapove, da ga natrag u dvor potajno odnesu i med ostale purane puste, a zatim otide gore k gospojoj grada.

Okolnosti, koje su mu slugi pripoviedali, su se dakako slagale. Gospa se je najme na setnju vozila, pak kad je hotela u kočiju stupiti, opal joj je iz zlatnog prstena dragi kamen, a ona to nije opazila, i ovi nevaljanci su ga poslie našli i zatajili. Ali ovo zadjnje je prefrigan prorok zamučal, pošto je cielej stvari dal drugi pravac. Svi-

iz turna dolobučnuli. Kvara do vezda još ne moći ustanoviti. Stani su naj već s trstikom i slamom bili pokriveni, i tak ne samo hiže, nego i pohižtve, opravne, i hrane su zgoarele. Šterčija je strašna. Ljudi bez opravne bez hrane hodiju u seli, i čekaju pomaganje od dobroduševne ljude. Varmegijija je iz svoje kasse jezero kurun pomoć dala pogorelcem. Ogenj se je iz nemarnosti postal. Ljudi, pazimo na naše siromaštvo, i imajmo uvijek brigu tak na deće, kak na šibice i na celo stan. Gospodin Bog nek nas čuva od takve nesreće!

— **Kralj u Gödöllőju.** Kralj je majus 6-ga poslie podne ob 3 uri na Gödöllő se putoval. Vladao je naime vezda prvič na automobilu napravil ovoga puta. Kraljska palača na čistoma zgotovljena je čekala kralja. Onu potoliniju, na kojim je kralj hodil, su već pred nešteremi dnevi s uljem polévali, kaj nebi se prah nastal. Automobil je Štary dvorski nadšofför vodil, i pod peldeset časi je kralj na Gödöllő došel. Gödöllőiški stanovniki su ljubezno prijeli kralja, školska deca su krej puta vu ređu stali, i raduvali su se kralju, koga su već pred sedem létmi ne vidli.

— **Samoubojstvo.** Rittenbach Ödön 50 godine stari mesarmešter se je u Buda-peštu na Nefetejts-ulica pod 6. brojom stojećim stanu majus 6-ga u glavu strelil i umrl. Zrok je to bilo, da ga je hižni gazda iz stana vanštajgeroval, tojest tuliko arendu je od njega hotel dobiti, kaj je ov siromak zaslor ne mogel platiti. Mesara je to tak zalostilo, da je sar.oubojnik postal. — Vagó Janoš kečkemétski pravnik (jurista) još lani, u september mesecu se je u Lussinpiccolu putoval, kaj se da vraćili. Ali njegov beleg se je nikak ne popravil, i ktomu već je ne imel na liečivanje peneze. Mladoga, 28 godišnjoga gospodska dečaka je to tak razzalostilo, da na jednim čunu se je vanveslal na otvoreno morje i tam s revolverom se je na smrt strelil. Njegovu mrtvo telo je u morje opalo i do vezda su još ne mogli najti. — Kirchner Jožef tirolski lovačkinadporučnik se je blizo Trienta na smrt strelil. Pred nešteremi tjedni je ov nadporučnik iz njegovoga regemata skočil.

Iztragu su proti njega pokrenuli, i pred toga je u smrt bežal. Mrtvo telo sada su našli.

— **Trgovačka listnica.** Kralj je Lukač László kr. ug. ministra od financijalne posle medjutomno za trgovačkoga ministra povjerenil.

— **Šalatabratva u Nagjöröšu.** Od aprilis 27-ga do majus 4-ga su iz Nagjöröš varaša 140 vaggon šalatu van nesli, iz ovoga je 44 vaggonov u Beč, Brünn, Grac, a 96 vaggon pako u Budapest išlo. Vezda već za 1—2 kurun prodaju sto glav šalate, a predi pako za 3—4 kurun su prodali sto glav. Dan na dan jako čudaj šalato doneseju. na piac prodati, tak, da ljetos bude veći izvoz (eksport), kak je lani bilo. Eto, drage medjimurske snehe, gazdarice, kume i strine... kak bi to lépo bilo, i velikoga hasna doneslo, ako bi i u Medjimurju tak šalatu mogli povati, kak nagjöröšske gazdarice. Im k tomu ne treba veliki trud! hvala Bogu dostig ga ih je pri hiži (negdi još i preveć!) personah, koji bi nam na pomoć bili, i naši zemlji, vrti ovoga truda jezerokrat splaćali. Premišljavajmo se ober ovoga dela, ne treba k tomu drugo, kak dobra volja i marljivost. I ako to imamo, onda i Božji bladoslov bude na naši deli!

— **Ferencz Ferdinand u Buda-peštu.** Magjarski priestolonasljednik, Ferencz Ferdinand kraljski vojvoda, koj je u minućem tjednu na neštere ure u našim glavim varašu bil, majus 7-ga dana je na novoma u Budapeštu hodil. Dve ure dugo je tu bil, onda se je dalje putoval u Kupovin (Szerémvarmegijija), gde bude na orline vadasil.

— **Bugarski kralj pri nas.** Ferdinand bugarski kralj je u minućem nedelju v jutro ob 6 uri iz Muranja u inkognito na automobilu na Budapest dolazil. U Matjaš zvanaj cirкви, gde kralje kuruniju, je sveto misu poslušal, onda je pogledal cirkvu, već je dalje putoval u Sofija.

— **Matrozi proti svoje officere.** Na »Manchester« zvanim englezkim parobrodu se je buna vandrla. Buntovni matrozi su na kapitana i na officere boce hitavali. Englezki kapitan je iz pristanište redare dal

dozvali, koji su onda matroze vlovili i nje u tamnicu odednali.

— **Toča i poplava.** U Kölešd občini je majus 6-ga dana poslie podne ob 2 uri velika toča bilo. Toča je dvadeset minute trajala s golubovojaie veličine. Toča je velikoga kvara zrokuvala tak u goricah, kak i u sadovnjaku. Za toču je velika poplava nastala, tak, da je voda na četiri meter visine stala u občini na nizkim mestah. Više hiže su se srušile, već seno-i slamokozlice je voda odnesla. Jako čudaj domaće živine su se u poplavi uništile. I na Pakšu, Nagj-salonti, Paptamašiu, Nagjvaradu je bila toča, poplava, koja je velikoga kvara zrokuvala.

— **Naglo smrt.** Redl Karolj bankerski činovnik u Satmaru je u minućem dnevu svojom familium u pohajanje išel k svaku Rajzinger apotekaru. Kada je pred apoteku došel, na hitroma je skupa opal i umrl. Njegva smrt je u Satmar varašu velikoga sućuta zrokuvala.

— **Boj med hrvatske kriomčare i žandare.** Hrvatski kriomčari s pet kola svinjama su hoteli preć iti na štajerskim hataru, ali žandari su na nje vudrili. Pravi rat se je med njih nastal, i pod pol ure četerdeset pucanje su delali. Četiri kola su nazajvušti u Hrvatskiorsag, a peta kola u veliki kmici je nekak preć išla na hataru. U pucanju je jedan žandar i više kriomčar se oranil, jednoga konja su strelili.

— **Španjolškomu kralju sina budu opererali.** Reyboru zvanj ranarnikprofesor bude za kratkoma u Madrid dolazil i bude od kraljevskoga para drugoga sina Jaime infansa, koj je gluhičmi, opereral.

— **Doli je bućnul iz Schneeberga.** Blei Robert 17 godišnji diak je majus 7-ga dana gori išel na Schneeberg. (To je jeden, dvéjezero i sedemdesetšest meter visoki brieg u Dolnji-Austriji). Kada je već na hajda visoko bil, skliznul se, i doli je bućnul. Nesrećni diak je odmah umrl.

— **Umrla je u moziu.** U Budapeštu, vu Dob-ulični Eržebel-moziu Horvat Ištvana supruqa, jedna 67 godine stara žena je u nedelju poslie podne na hitroma iz stolca se dolobrućnula, i na smrt bućnula na pod. Srćna uzma je nju zaklala.

— **Imenovanje.** Od Zalavarmegijije podzupan je Nemet Arpada u viziszentgyörgysku matica okrug za matica voditelj zastupnika imenoval.

— **Novi Dreadnoughti.** U triestkim Stabilimento Tecnikou sada zidjeju drugoga Dretnóta, kojega budu letos, u oktober mesec na vodu pustili. Ovo ratnu ladju su lani, september 24-ga hapili zidati, i zidanje je samo jednu godinu trajalo. »Viribus Unitis« zvanoga prvoga Dretnóta budu tekućeg godinu junius 23-ga dana na vodu pustili, ovomu zidanje je jedenajst mesece trajalo. Prvoga Dretnóta budu 1912 leto konca, a drugoga pako 1913. na protuletje u službu postavljali. Tretjoga Dretnóta budu letos, u julius mesecu hapili zidati u Triestu, i ova ratnaladja bude 1913. konca na čistoma gotova.

— **Šestdeset dane je gladuvala.** Vu Ameriki, od New-Jersey države u špitalu, vu Morris Plainsu jedna Geschells Anja zvana austrijanska služkinja leži, koja je šestdeset dane gladuvala; dake većsoga rekorda je napravila, kak Succo dr., Tanner dr., Taylor i drugi. Liećnici se jako čudijo tomu, kak je mogla dievojka tak dugo bez hrane biti.

etloga kamena je jedan puran pozobal, u čijem želudcu se još i danas mora nahadjati. Gospa je dala sve purane proroku predvesti.

»Evo ga!« — krikne, kad opazi zno-ricom zabilježenoga. Puran bude odmah zaklani i dragi kamen se je izbilja nahadjal u njegovom želudcu. Tim je bilo svima pomozeno, gospoji, tatom i proroku, samo nezuđnomu puranu ne. — Gospa sva srećna, da se je kamen ponasel, zadržala se toga zmožnoga proroka još jedan dan u gradu, a onda će tekar bogato nadaren odputovati. Šmrčku je bilo pravo, jer je znal, da će i četvrti dan samo pune zdele i puni vrćevi ulogu igrati, a to baš je išel u sviet iskal.

U to vrieme se medjutim gospodin grada, koj je bil deset dni u lovu, povrne domov i kad mu gospa pripovieda cielu historiju dragoga kamena i zmožnoga proroka, nasmije se svojoj lakoviernoj gospoji, te joj pripovieda raznimi naravskimi dokazi da danas vrhunaravnih proroćanstvah nema i da je ona jednomu prefrigenomu varalici nasela, kojega će on javno pred svima razkrinkati. Medjutim se je gospa vrlo raztužila nad nezahvalnostju svoga gospodina naprama zmožnomu proroku, pak je gospodina, bolje rekuć, muža si prosila, da ako ujoj

neće vierovati, neka ga sam na probu metne, pak će se osviedočiti. Tim je razjareni gospodin naprama proroku i neveruvani naprama njegovoj proroćanskoj mudrosti bil sporazuman, te je otišel dote u vrt tam je ulovil jednoga šmrčka, metnul ga u zdelu, a ovu drugom zdelom pokrili. On da je pozval svoju gospu u sobu, kojoj je razložil, kakov je taj seljački prorok vkanjlivec, a konačno pozval i proroka u sobu te mu naložil, da sad pove, ako je pravi prorok, kaj je tu med ovemi dvemi zdelami, ako li pak to nebude znal, onda nije nika-kov prorok, već prosti varalica, kojega će on dati po svojih slugih pošteno izbatinati i van iz grada hititi.

To sad za proroka nije bila šala i on dosta glasno promrmlija u zdvojnosti: »Ah ti siromaški Šmrčko, sad si vlovljen!«

Gospodin, koj nije znal ime proroka, se je osupnul nad tobožnjim pogodjenjem u zdeli, te je sad svojoj gospoji priznal, da ona ima pravo, te su obojica liepo nagradili Šmrčka i odпустиili. On je bil s koštom i nagradom posve zadovoljan, ali je pri tom ipak toliko straha petrpel, da mu nije bila više volja izlaziti u sviet svojom proroćanskom umietnostju.

Em. Kollay.

Gabona árak. — Ciená zítka.

mmázsa	1 m.-cent.	kor. fill.
Buza elsőrendű	Pšenica	22 50 —
Rozs	Hrz	16 20 —
Árpa	Ječmen	14 20 —
Zab	Zob	16 40 —
Kukoricza	Kuruza suha	13 20 —
Fehér bab új	Grah beli	1 700 —
Sárga bab	» zúti	16 00 —
Vegyes bab	» zmesán	15 10 —
Kendermag	Konopljeno seme	22 00 —
Lenmag	Len	24 00 —
Tökmag	Koščice	25 00 —
Bükköny	Gralorka	12 40 —

Papier à Cigarettes

ABADIE

Sürgös megbízásunk van 4-4 1/2% kamatozású

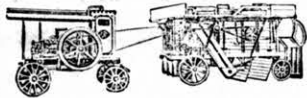
10.000.000 korona törlesztéses jelzálogkölcsön

elhelyezésére földbirtokokra és törvényszéki székhelyvel bíró városokban levő házakra.

Kölcsönök a legmagasabb beszerék kétharmad része erejéig a legelőnyösebb feltételek mellett engedélyeztetnek. Felvilágosítással költségmentesen szolgál

Propper és Örlei bank- és váltóüzlete
Budapest, VI., Andrássy-ut 32. 602 5-5

MOTOROK!

Legjobb, legmegbízhatóbb üzemi, benzinnel, cséplőkészletek, benzinnel, magánjárók, eredeti svéd nyersolajmotorok és szivószármotorkor kedvező fizetési feltételekkel, több évi jártalással kaphatók:

Karczag Testvéreknél
Budapest, V., Aulich-utca 7. szám.
Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

45 hectoliter luttlenbergi

hegyi bor 1909. és 1910. évi

igen olcsón eladó.

Golenko Antal szőlőbirtokosnál
ST. NIKOLAI (bei Fridau).

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

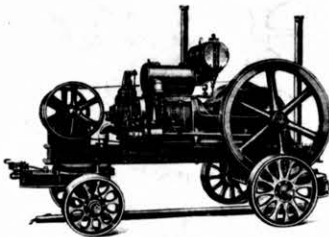
egy régióknak bizonyított láziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult **közvetlenül, oszónai és meghűléseknél.**

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a **Richter** cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K—80, K 140 és K 2— és ügyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Forgalmaz: **Farkas József** gyógyszerésznél, Budapest.

De Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz”.
Prágában, Elisabethstrasse 5. neu.

∴ Minden tekintetben utolérhetetlen a világhírű ∴

== eredeti „OTTO” motorok ==

benzin-benzol-petrolin-szivogáz-üzemre és

LOKOMOBILOK

LANGEN & WOLF WIEN

Laxenburgerstrasse 53

672 9-26

STOCK - COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

Camis és Stock
gőzpároló telepéből,

Barcola.

COGNAC-gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben!

199 sz. 1911.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102 §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbíróóság 1910. évi V. 109/1 számú végzése következtében Dr. Pichler Gyula ügyvéd által képviselt Grossmann és Goldstein cég javára 119 kor. 18 fill. s jár. erejéig 1911. évi április hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján fölülfoglalt és 1702 K becsült következő ingóságok u. m.: Pajta, széna, üzleti felszerelés, áruk stb. nyilvános árverésen eladatlak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járásbíróóság 1911. V. 109/2 számú végzése folytán 119 K 18 fill. tőkekövetelés ennek 1911 évi február hó 15 napjától járó 6 % kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 52 K 07 fill. bíróság már megállapított költségek erejéig Murakirályon alperes lakásán leendő eszközésére

1911. évi május hó 20-ik napjának d. e. 10 óráj határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.c. 107. as 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfogadni.

Perlak, 1911. május 5. 624

1670/tk.911. I. Arverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. járásbíróóság közhírré teszi, hogy Nádasi József végrehajtónak (képvisele Dr. László Béla csáktornyai ügyvéd által) Bátor Henrik Drávaszent-

mihályi lakós gyám által képviselt kiskoru Bátor István és Bátor Viktor végrehajtást szenvedettek elleni 130 kor. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést 1881. LX. t-cikk 144 és 146 §§-ai alapján elrendelte, minek folytán végrehajtatóknak 100 K tőke, ennek 1911. évi március 2-től járó 5%, kamatai, 25 K 25 f. hátralékos peri 12 K újabb árverés kérelmi és a még felmerülő költségekből álló követelés kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbíróóság területéhez tartozó s a drávaszentmihályi 210 sztkben 10/b. hrsz. ingatlanok és az ide tartozó legelő és erdőöletmények a kiskoru Bátor István és Viktor végrehajtást szenvedettek illető 2/3-rész 680 K becsáron

1911. évi május hó 30-án d. e. 10 órakor Drávaszentmihályi község házánál dr. László Béla ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár melynek 2/3-nál alacsonyabb áron az ingatlan el nem adható.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni és pedig 68 kor.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részben, mégpedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt a másodikat ugyanattól 30 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverési naptól számítandó 5% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Csáktornya, 1911. április 12. 618

Üzlet-eladás!

Sok év óta létező,

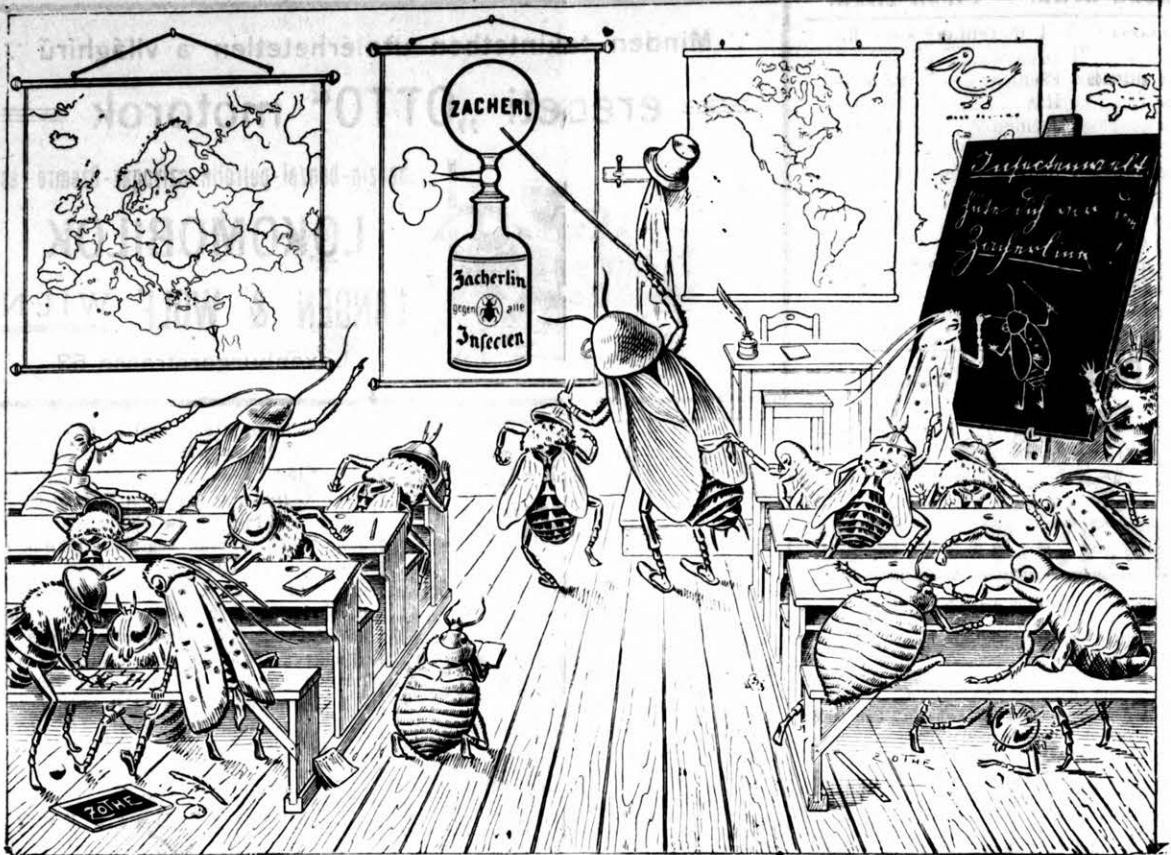
fűszer-, csemege- és festékkereskedés

más vállalkozás miatt, igen előnyös feltételek mellett eladom.

Kerzer Mavro, Varaždin

Kukuljevič-utca 9.

622 1-3

Ennéfogva mindenkit, a ki valódi Zacherlint akar venni, nyomatókosan figyelmeztetünk, hogy utánaoltóktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerültek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljék a »Zacherlin« névre.

A tisztességes becsületes kereskedő eberen ügyel arra, hogy ha bevője utólrhetetlen hatásánál fogva közismert »ZACHERLINT« kér, ne akaszson nyakába megtévesztő surrogatumot.

Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is.

„Mi-i-t?” - Papa megengedte! Niaz valódi JACOBIféle Antinicotin-cigaretta hűvelékfadob ozban!”

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!

„Brüssel & Buenos Aires 1910: 3 Grands-Prix”

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU
Képviseletje:
Boros Artur okl. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29.

Járkerékes és helyhez kötött telített és szabadalmazott
**túlhevített gőzzel
működő lokomobilok**
WOLF eredeti szerkezete 10 — 800 lóerőig.

Az ipar és mezőgazdaság leg gazdaságosabb, leg tartósabb és leg megbízhatóbb üzemgépei.

Összegyártás 760.000 lóerőn felül

Kalmár és Engel

Mótor és Gépgyár

Városi raktár és iroda: V. Lipót-Körút az BUDAPEST IV. Úteg-utca 19
Világhírű! Eredeti! „Benz”

Szívgázmotor telep. - A jelenkor legelőssőbb üzemé „Benz” nyersolajmótor.

DIESEL RENDSZER

Elismert legjobb gyártmány. — A ánlja benzín-lokomobilos cséplőkészleteit, melyek bámulatos egyszerű szerkezetűek.

Teljes iótállás, kedvező fizetési feltételek — Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Valódi fehér és piros (schiller) pravo bélo i črleno (šiller)

finom horvát bor fino hrvatsko vino

kapható hektoliterenkint olcsó árakban dobi se na hektoliter za fal cěnu pri

Koszmács Józsefnél Perlakon. Koszmács Józsefu u Perlak.

FRITZELAKK! NUMATA

a legjobb padlófesték zománclakkfesték

„házi használatra.” bufornak, ajtónak stb.

Egy ecsetvonással színt és fényt ad.

TARTÓS! ELEGÁNS! KIADÓS!
Használatban a LEGOLCSÓBB!

Vásárlásnál ügyeljen a törvényesen védett névre és etiketre; minden más csomagolást utasítson vissza!

Kapható: Graner Testvéreknél Csáktornya.